1. *Apaṇṇakajātakavaṇṇanā* – Explanation of the "Birth of Faultessness" – Pojednání o "Minulém Zrození Bezvadnosti"

Pāli	English by Prof. E. B. Cowell, edited and completed by ven. Czech Saraṇa	Český překlad z Páli provedl ct. Czech Saraṇa (s příhlédnutím k anglickému a sinhálskému překladu)
Imaṃ tāva apaṇṇakadhammadesanaṃ bhagavā sāvatthiṃ upanissāya jetavanamahāvihāre viharanto kathesi.	This discourse regarding The Fautless was delivered by the Blessed One, while he was dwelling in the Great Monastery at Jetavana near Sāvatthi.	Tento přednes Bezvadné *Dhammy* Vznešený pronesl, když prodléval Velkém Klášteře v Jetově [Džétově] háji poblíž Sāvatthī.
Kaṃ pana ārabbha ayaṃ kathā samuṭṭhitāti?	But who, you ask, caused beginning of this preaching?	Kdo ale zapříčinil započetí tohoto přednesu?
Seṭṭhissa sahāyake pañcasate titthiyasāvake.	Well; it was the Treasurer's five hundred friends, disciples of the sophists.	Pět set přátel bankéře, žáci jiného učitele.
Ekasmiñhi divase anāthapiṇḍiko seṭṭhi attano sahāyake pañcasate aññatitthiyasāvake ādāya	For, one day Anātha-piṇḍika the Treasurer, took his friends the five hundred disciples of other schools,	Vskutku, jednoho dne bankéř Anāthapiṇḍika vzal svých pět set přátel, žáků jiného učitele,
bahuṃ mālāgandhavilepanañceva sappitelamadhuphāṇitavatthacchādanāni ca gāhāpetvā jetavanaṃ gantvā	and went off with them to Jetavana, whither also he had a great store brought of garlands, perfumes, and unguents, together with oil, honey, molasses, cloths, and cloaks.	také nechal vzít mnoho květin, vůní a mastiček a s tím také olej, med, melasu, oblečení a přikrývky a šli do Jetova háje.
bhagavantaṃ vanditvā gandhamālādīhi pūjetvā bhesajjāni ceva vatthāni ca bhikkhusaṅghassa vissajjetvā cha nisajjādose vajjetvā ekamantaṃ nisīdi.	After due salutation to the Blessed One, he made his offering to him of the garlands and the like, and handed over to the Order of the Brethren the medicinal oil and so forth together with the cloths; and, this done, he took his seat on one side eschewing the six faults in sitting down.	Poklonil se Vznešenému, obdaroval jej vůněmi, květinami a tak podobně, léky a oblečení rozdal společenství mnichů a sednul si aniž by se dopustil některé z šesti chyb sedání.[1]
Tepi aññatitthiyasāvakā tathāgataṃ vanditvā satthu puṇṇacandasassirikaṃ mukhaṃ, lakkhaṇānubyañjanapaṭimaṇḍitaṃ byāmappabhāparikkhittaṃ brahmakāyaṃ,āveḷāveḷā yamakayamakā hutvā niccharantiyo ghanabuddharasmiyo ca olokayamānā anāthapiṇḍikassa samīpeyeva nisīdiṃsu.	Likewise, those disciples of other schools saluted the Buddha, and took their seats close by the side of Anātha-piṇḍika,--gazing upon the Master's countenance, glorious as the full moon, upon his excellent presence endowed with the signs and marks of Buddhahood and encompassed to a fathom's length with light, and upon the rich glory that marks a Buddha,a glory which issued as it were in paired garlands, pair upon pair.	I ti žáci jiného učitele se poklonili Vznešenému a zatímco hleděli na vzezření Učitele, překrásné jako měsíc v úplňku, na jeho božské tělo ozdobené hlavními znaky a druhotnými (znaky) a obklopené zářící aurou, na bohatou výsost, jaká značí Buddhu, a jaká se zdá být co by párované náhrdelníky (resp. věnce z květů) pár za párem, si sedli poblíž Anāthapiṇḍiky.
Atha nesaṃ satthā manosilātale sīhanādaṃ nadanto taruṇasīho viya gajjanto pāvussakamegho viya ca ākāsagaṅgaṃ otārento viya	Then, though in thunderous tones as of a young lion roaring in the Red Valley or as of a storm-cloud in the rainy season, bringing down as it were the Ganges of the Heavens	A pak, ač hřímající/hřmoucí/burácející, jako mladý lev řvoucí v Červeném Údolí nebo jako bouřkový mrak lijící se z oblak jako Ganga z Nebes,
ca ratanadāmaṃ ganthento viya ca aṭṭhaṅgasamannāgatena savanīyena kamanīyena brahmassarena nānānayavicittaṃ madhuradhammakathaṃ kathesi.	and seeming to weave a chaplet of jewels,--yet in a voice of eightfold perfection, the charm of which ravished the ear, he preached to them the Truth in a discourse full of sweetness and bright with varied beauty.	a jako by stavěl řetěz z klenotů – příjemným, božským hlasem libým sluchu, obohaceným o osmero vlastností, přednášel přednes sladkého Učení rozličné krásy.
Te satthu dhammadesanaṃ sutvā pasannacittā uṭṭhāya dasabalaṃ vanditvā aññatitthiyasaraṇaṃ bhinditvā buddhaṃ saraṇaṃ agamaṃsu.	They, after hearing the Master's discourse, rose up with hearts converted, and with due salutation to the Lord of Knowledge, burst asunder the other doctrines in which they had taken refuge, and betook themselves to the Buddha as their refuge.	Poté, co si poslechli přednes Učení od Učitele a s potěšenou myslí vstali, poklonili se Deseti-Mocnému (tj. Buddhovi), roztříštili své útočiště u jiného učitele a vzali si útočiště v Buddhovi.
Te tato paṭṭhāya niccakālaṃ anāthapiṇḍikena saddhiṃ gandhamālādihatthā vihāraṃ gantvā	Thenceforth without ceasing they used to go with Anātha-piṇḍika, carrying in their hands perfumes and garlands and the like,	Od té doby neustále s vůněmi a květinami chodili do kláštera s Anāthapiṇḍikou,

1 *Cha nisajjādosa* – toto slovo se vyskytuje jen a pouze v této jātace. Není k nalezení nikde jinde v *Tipiṭace, Aṭṭhakathā* či *Ṭīkā* a proto není jasné o jakých "šest chyb sedání" se jedná.

dhammaṃ suṇanti, dānaṃ denti, sīlaṃ rakkhanti, uposathakammaṃ karonti.	To hear the Truth in the Monastery; and they abounded in charity, kept the Commandments, and kept the weekly fast-day.	naslouchali Učení, darovali dary, chránili svou ctnost a účastnili se postních dní.
Atha bhagavā sāvatthito punadeva rājagahaṃ agamāsi.	Now the Blessed One went from Sāvatthi back to Rājagaha again.	Později se ale Vznešený vrátil ze Sāvatthī do Rājagahy [Rádžagahy].
Te tathāgatassa gatakāle taṃ saraṇaṃ bhinditvā puna aññatitthiyasaraṇaṃ gantvā attano mūlaṭṭhāneyeva patiṭṭhitā.	As soon as the Buddha had gone, they burst asunder their new faith, and returning to the other doctrines as their refuge, reverted to their original state.	Po odchodu Tathāgaty (tj. Buddhy) roztříštili toto útočiště, přijali zpět útočiště pod jiným učitelem a ustanovili se tak, jako byli původně.
Bhagavāpi sattaṭṭha māse vītināmetvā puna jetavanameva agamāsi.	After some seven or eight months' stay, the Blessed One came back to Jetavana.	Sedm či osm měsíců (tam) setrval a pak se ale vrátil zpět do Jetova háje.
Anāthapiṇḍiko punapi te ādāya satthu santikaṃ gantvā satthāraṃ gandhamālādīhi pūjetvā vanditvā ekamantaṃ nisīdi.	Once again too did Anātha-piṇḍika come with those friends of his to the Master, make his salutation and offering of perfumes and the like, and take his seat on one side.	A opět je Anāthapiṇḍu vzal s sebou, přišel za Učitelem, obdaroval jej vůněmi, květinami a tak podobně, poklonil se a sedl si na stranu.
Tepi bhagavantaṃ vanditvā ekamantaṃ nisīdiṃsu.	And the friends also saluted the Blessed One and took their seats in like manner..	I oni se poklonili Vznešenému a sedli si na stranu.
Atha nesaṃ tathāgate cārikaṃ pakkante gahitasaraṇaṃ bhinditvā puna aññatitthiyasaraṇameva gahetvā mūle patiṭṭhitabhāvaṃ bhagavato ārocesi.	Then did Anātha-piṇḍika tell the Blessed One how, when the Buddha had departed on his alms-pilgrimage, his friends had forsaken their refuge for the old doctrines again, and had reverted to their original state.	Po tom (Anāthapiṇḍika) sdělil Vznešenému, že když Tathāgata odešel na cestu, opět roztříštili své přijaté útočiště a si vzali útočiště u jiného učitele, a tak se ustanovili tak, jak byli původně.
Bhagavā aparimitakappakoṭiyo nirantaraṃ pavattitavacīsucaritānubhāvena dibbagandhagandhitaṃ nānāgandhapūritaṃ ratanakaraṇḍakaṃ vivaranto viya mukhapadumaṃ vivaritvā madhurassaraṃ nicchārento	Opening the lotus of his mouth, as though it were a casket of jewels, scented with scents divine and filled with divers perfumes by virtue of his having ever spoken aright throughout myriad æons, the Blessed One made his sweet voice come forth,	Vznešený dodržoval správnou mluvu bez přerušení po deset miliónů "nezměrných eonů", a tak když otevřel svá lososová ústa, bylo to jako by otevřel schránku klenotů provoněnou božskými vůněmi a naplněnou nejrůznějšími parfémy. Vznešený pak pronesl svým sladkým hlasem:
‘‘saccaṃ kira tumhe upāsakā tīṇi saraṇāni bhinditvā aññatitthiyasaraṇaṃ gatā’’ti pucchi.	as he enquired:--"Is the report true that you, disciples, have forsaken the Three Refuges for the refuge of other doctrines?"	“Je to pravda, že jste se, vy stoupenci, odsekli od tří útočišť a odešli k útočišti u jiného učitele?” zeptal se.
Atha tehi paṭicchādetuṃ asakkontehi ‘‘saccaṃ bhagavā’’ti vutte	And when they, unable to conceal the fact, had confessed, saying, "It is true, Blessed One,”	Že byli neschopni se zatajit, řekli “je to pravda, Vznešený.”
satthā ‘‘upāsakā heṭṭhā avīciṃ upari bhavaggaṃ paricchedaṃ katvā tiriyaṃ aparimāṇāsu lokadhātūsu sīlādīhi guṇehi buddhena sadiso nāma natthi, kuto adhikataro’’ti.	then said the Master, "Disciples, not between the bounds of hell below and the highest heaven above, not in all the infinite worlds that stretch right and left, is there the equal, much less the superior, of a Buddha in the excellences which spring from obeying the Commandments and from other virtuous conduct."	Učitel (pravil): “Stoupenci, vezmeme-li peklo a nejvyšší existenci jako hranice, mezi nimi ani ve všech nekonečných světových systémech, které se rozpínají na pravo i na levo, Buddhovi v dobrých kvalitách, počínaje ctností, není nikdo rovnen, natož pak lepší..”
‘‘Yāvatā, bhikkhave, sattā apadā vā dvipadā vā catuppadā vā bahuppadā vā, tathāgato tesaṃ aggamakkhāyati (saṃ. ni. 5.139; a. ni. 4.34), yaṃ kiñci vittaṃ idha vā huraṃ vā…pe… (khu. pā. 6.3; su. ni. 226) aggato ve pasannāna’’ntiādīhi (a. ni. 4.34; itivu. 90) suttehi pakāsite ratanattayaguṇe pakāsetvā	Then he declared to them the excellences of the Three Gems as they are revealed in the sacred texts, the following amongst the number,--"Of all creatures, Brethren, whether footless &c., of these the Buddha is the chief"; "Whatsoever riches there be in this or in other worlds &c."; and "Verily the chief of the faithful &c."	“Ze všech bytostí, mniši, které jsou beznohé, dvouhohé, čtyřnohé či vícenohé, Tathāgata je nejvyšší” (*SN 5.139; AN4.34);* “ze všecho bohatství zde i na onom světě …” *(KhPā 6.3; SuNi 226)* , “nejvyšším z potěšených” (*AN4.34; Iti 90)* a tak podobně objasnil kvality klenot vysvětlené v promluvách,
‘‘evaṃ uttamaguṇehi samannāgataṃ ratanattayaṃ saraṇaṃ gatā upāsakā vā upāsikā vā nirayādīsu nibbattakā nāma natthi,	Thence he went on to say:--"No disciples, male or female, who seek refuge in the Three Gems that are endowed with such peerless excellences, are ever reborn into hell and the like states;	“Pokud si stoupenci a stoupenkyně berou útočiště v takovýchto dokonalých, nejvyšších kvalitách, pak se nemůže stát aby se zrodili v peklech či podobných světech.
apāyanibbattito pana muccitvā devaloke uppajjitvā mahāsampattiṃ anubhonti,	but, released from all rebirth into states of suffering, they pass to the Realm of Devas and there receive great glory..	Byli-li by, ale, zrozeni v nižších světech, po svém oproštění se odtamtud zakusí zrození v nebeském světě,

tasmā tumhehi evarūpaṃ saraṇaṃ bhinditvā aññatitthiyasaraṇaṃ gacchantehi ayuttaṃ kata''nti āha.	Therefore, in forsaking such a refuge for that offered by other doctrines, you have gone astray."	A takové útočiště jste si roztříštili, šli jste k jinému učiteli a učinili jste nesprávně," řekl.
Ettha ca tīṇi ratanāni mokkhavasena uttamavasena saraṇagatānaṃ apāyesu nibbattiyā abhāvadīpanatthaṃ imāni suttāni dassetabbāni –	(And here the following sacred texts should be cited to make it clear that none who, to find release and the supreme good, have sought refuge in the Three Gems, shall be reborn into states of suffering:--	A nyní by měly být citovány tyto texty aby objasnily, že se ti, kdo si vzali útočiště v třech klenotech za účelem osvobození a nejvyššího, nemohou zrodit v nižších světech -
''Ye keci buddhaṃ saraṇaṃ gatāse, na te gamissanti apāyabhūmiṃ;	Those who have refuge in the Buddha found, Shall not pass hence to states of suffering;	"Kdo si v Buddhovi útočiště berou, do světů nižších nepůjdou.
Pahāya mānusaṃ dehaṃ, devakāyaṃ paripūressanti. (dī. ni. 2.332; saṃ. ni. 1.37);	Straightway, when they shall quit their human frame, A Deva-form these faithful ones shall fill.	Až opustí tělo lidské, dosáhnou těla nebeského." (*DN 2.332; SN 1.37)*
''Ye keci dhammaṃ saraṇaṃ gatāse, na te gamissanti apāyabhūmiṃ;	Those who have refuge in the Dhamma found, Shall not pass hence to states of suffering;	"Kdo si v Dhammě útočiště berou, do světů nižších nepůjdou.
Pahāya mānusaṃ dehaṃ, devakāyaṃ paripūressanti.	Straightway, when they shall quit their human frame, A Deva-form these faithful ones shall fill.	Až opustí tělo lidské, dosáhnou těla nebeského."
''Ye keci saṅghaṃ saraṇaṃ gatāse, na te gamissanti apāyabhūmiṃ;	Those who have refuge in the Sangha found, Shall not pass hence to states of suffering;	"Kdo si v Saṅgze útočiště berou, do světů nižších nepůjdou.
Pahāya mānusaṃ dehaṃ, devakāyaṃ paripūressanti.	Straightway, when they shall quit their human frame, A Deva-form these faithful ones shall fill.	Až opustí tělo lidské, dosáhnou těla nebeského."
''Bahuṃ ve saraṇaṃ yanti, pabbatāni vanāni ca;	Manifold refuges they seek, --The mountain peak, the forest's solitude,	"Jdou vpřed k různým útočištím, k horám, lesům,
Ārāmarukkhacetyāni, manussā bhayatajjitā.	Parks, trees, cairns, these men frightened and fearing;	K parkům, stromům, mohylám, tito vystrašení, zděšení lidé.
''Netaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ, netaṃ saraṇamuttamaṃ;	That is not the safe refuge, it is not the highest refuge,	"Avšak to není bezpečné útočiště, to není útočiště nejvyšší,
Netaṃ saraṇamāgamma, sabbadukkhā pamuccati.	It is not refuge by which one gets free from all suffering.	Není to útočiště, kterým se lze osvobodit ze všeho utrpení,
''Yo ca buddhañca dhammañca, saṅghañca saraṇaṃ gato;	"Who has taken the refuge in Buddha, Dhamma, and Saṅgha,	"Kdo si v Buddhovi, Dhammě a Saṅgze bere útočiště,
Cattāri ariyasaccāni, sammappaññāya passati.	In Four Noble Truths, he sees the true wisdom.	Uvidí čtyři ušlechtilé pravdy pravou moudrostí,
''Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ, dukkhassa ca atikkamaṃ;	"Suffering, cause of suffering and overcoming suffering;	"Utrpení, příčinu utrpení a překonání utrpení;
Ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ, dukkhūpasamagāminaṃ.	And the Noble Eightfold Path, the way of cessation of suffering,	A Ušlechtilou Osmičlennou Stezku, cestu k utišení utrpení.
''Etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ, etaṃ saraṇamuttamaṃ;	"This, indeed, is the safe path, this is the highest refuge."	"Toto, vskutku, je ta bezpečná stezka, toto je to nejvyšší útočiště.
Etaṃ saraṇamāgamma, sabbadukkhā pamuccatī''ti. (dha. pa. 188-192);	When he this refuge shall have sought and found, Entire release is his from every pain.)	Je-li toto útočiště nalezeno, lze se osvobodit ze všeho utrpení." *(DhP 188-192)*
Na kevalañca nesaṃ satthā ettakaṃyeva dhammaṃ desesi, apica kho ''upāsakā buddhānussatikammaṭṭhānaṃ nāma,	But the Master did not end his teaching to them at this point; for he went on to say:--"Disciples, meditation on the thought of the Buddha,	Avšak Učitel tímto neskončil, a takto pokračoval v přednesu Učení: "Stoupencům, kteří meditují na předmět zvaný 'přemítání o Buddhovi',
dhammānussatikammaṭṭhānaṃ nāma, saṅghānussatikammaṭṭhānaṃ nāma	meditation on the thought of the Truth, meditation on the thought of the Brotherhood,	Předmět zvaný 'přemítání o Učení', předmět zvaný 'přemítání o *Saṅgze*', se dostane stezky

sotāpattimaggaṃ deti, sotāpattiphalaṃ deti, sakadāgāmimaggaṃ deti, sakadāgāmiphalaṃ deti, anāgāmimaggaṃ deti, anāgāmiphalaṃ deti, arahattamaggaṃ deti, arahattaphalaṃ detī''ti	this it is that gives Entry to and Fruition of the First, the Second, the Third, and the Fourth Paths to Bliss."	Vstupu do Proudu, plodu Vstupu do Proudu, stezky Jednoho Návratu, plodu Jednoho Návratu, stezky Nenávratu, plodu Nenávratu, stezky Vhodnosti, plodu Vhodnosti.[2]"
evamādīhipi nayehi dhammaṃ desetvā ''evarūpaṃ nāma saraṇaṃ bhindantehi ayuttaṃ tumhehi kata''nti āha.	And when he had preached the Truth to them in these and other ways, he said, "In forsaking such a refuge as this, you have gone astray."	A po takovémto a podobném přednášení Učení, řekl: "roztříštěním takovéhoto útočiště jste se dopustili a učinili jste nesprávně."
Ettha ca buddhānussatikammaṭṭhānādīnaṃ sotāpattimaggādippadānaṃ ''ekadhammo, bhikkhave, bhāvito bahulīkato ekantanibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati. Katamo ekadhammo? Buddhānussatī''tievamādīhi (a. ni. 1.296) suttehi dīpetabbaṃ.	(And here the gift of the several Paths to those who meditate on the thought of the Buddha and so forth, should be made clear by such scriptures as the following:--"One thing there is, Brethren, which, if practised and developed, conduces to utter loathing of the world's vanities, to the cessation of passion, to the end of being, to peace, to insight, to enlightenment, to Nirvana. What is this one thing?--The meditation on the thought of the Buddha.")	Zde také dosažení stezky Vstupu do Proudu atd. následkem předmětů 'přemítání o Buddhovi' atd., by mělo být předloženo v souladu s rozpravami: "Jedna věc, mniši, Je-li praktikována a rozvíjena, vede k neomylnému znechucení světských marnivostí, k utišení vášně, ke konci existence, k míru, k vhledu, k osvícení, k *Nibbāně*. Co je ta jedna věc? 'Přemítání o Buddhovi'." *(AN1.296)*
Evaṃ bhagavā nānappakārehi upāsake ovaditvā ''upāsakā pubbepi manussā asaraṇaṃ 'saraṇa'nti takkaggāhena viraddhaggāhena gahetvā	When he had thus exhorted the disciples, the Blessed One said,--"So too in times past, disciples, the men who jumped to the fatuous conclusion that what was no refuge was a real refuge,	Takto různými způsoby poradil Vznešený stoupencům. "Také v minulosti se lidé filozofováním a špatným pochopením chopili jako útočiště toho, co nebylo útočiště,
amanussapariggahite kantāre yakkhabhakkhā hutvā mahāvināsaṃ pattā,	fell a prey to goblins in a demon-haunted wilderness and fell into utter destruction,	Ve strašidelné pustině se stali oběťmi ďasů a upadli do úplné záhuby,
apaṇṇakaggāhaṃ pana ekaṃsikaggāhaṃ aviraddhaggāhaṃ gahitamanussā tasmiṃyeva kantāre sotthibhāvaṃ pattā''ti vatvā tuṇhī ahosi.	whilst the men who clave to the faultless and indisputable truth, prospered in the selfsame wilderness." And when he had said this, he became silent.	Avšak ti lidé, kteří se drželi bezvadného, drželi se toho, co byla pravda, drželi se toho, co nebylo neúspěšné, uspěli v té samé pustině" řekl (Vznešený) a utichl.
Atha kho anāthapiṇḍiko gahapati uṭṭhāyāsanā bhagavantaṃ vanditvā abhitthavitvā sirasmiṃ añjaliṃ patiṭṭhāpetvā evamāha	Then, rising up from his seat and saluting the Blessed One, the layman Anātha-piṇḍika burst into praises, and with clasped hands raised in reverence to his forehead, spoke thus:--	Poté hospodář Anāthapiṇḍika vstal, poklonil se Vznešenému, pochválil (jej), dotkl se sepnutými dlaněmi hlavy (na znamení úcty) a řekl toto:
''bhante, idāni tāva imesaṃ upāsakānaṃ uttamasaraṇaṃ bhinditvā takkaggahaṇaṃ amhākaṃ pākaṭaṃ, pubbe pana amanussapariggahite kantāre takkikānaṃ vināso	"It is clear to us, Sir, that in these present days these disciples were led by error into forsaking the supreme refuge. But the bygone destruction of those opinionated ones in the demon-haunted wilderness,	"Pane, to, že tito stoupenci nyní roztříštili nejvyšší útočiště a uchopili se polemizování, je nám objasněné, avšak že dříve v pustině zamořené ďáblíky (tito) popletové došli záhuby,
apaṇṇakaggāhaṃ gahitamanussānañca sotthibhāvo amhākaṃ paṭicchanno,	and the prospering of the men who clave to the fautless, are hidden from us and known only to you.	A ti lidé, kteří se drželi bezvadného uspěli, to je nám neobjasněné,
tumhākameva pākaṭo, sādhu vata no bhagavā ākāse puṇṇacandaṃ uṭṭhāpento viya imaṃ kāraṇaṃ pākaṭaṃ karotū''ti.	May it please the Blessed One, as though causing the full moon to rise in the sky, to make this thing clear to us."	A jistě Vám je jasné, a tak by bylo dobré, kdyby nám Vznešený, jako plný měsíc vycházející na oblohu, tuto záležitost objasnil."
Atha bhagavā ''mayā kho, gahapati, aparimitakālaṃ dasa pāramiyo pūretvā lokassa kaṅkhacchedanatthameva sabbaññutaññāṇaṃ paṭividdhaṃ,	Then said the Blessed One:--"It was solely to brush away the world's difficulties that by the display of the Ten Perfections 1 through myriad æons I won omniscience.	A tak Vznešený, "vskutku, hospodáři, po nesčetný čas jsem plnil deset dokonalostí, pouze abych odetnul pochybnosti a pronikl si vševědoucnost,
sīhavasāya suvaṇṇanāḷiṃ pūrento viya sakkaccaṃ sotaṃ odahitvā suṇohī''ti seṭṭhino satuppādaṃ janetvā	Give ear and hearken, as closely as if you were filling a tube of gold with lion's marrow."	Jako bys plnil zlatou trubici lvím tukem, pozorně poslouchej". Když takto probudil bankéřovu pozornost,
himagabbhaṃ padāletvā puṇṇacandaṃ nīharanto viya bhavantarena paṭicchannakāraṇaṃ pākaṭaṃ akāsi.	Having thus excited the Treasurer's attention, he made clear the thing that re-birth had concealed from them, as though he were releasing the full	Jako když se vycházející měsíc v úplňku prodere sněhovými mračny, objasnil tuto záležitost zakrytou přerozováním.

2 *Arahattamaggaṃ, arahattaphalaṃ*

	moon from the upper air, the birthplace of the snows.	
Atīte kāsiraṭṭhe bārāṇasinagare brahmadatto nāma rājā ahosi.	Once on a time in the city of Benares in the Kāsi country there was a king named Brahmadatta.	Kdysi, ve městě Bārānasī v zemi Kāsi žil král jménem Brahmadatta.
Tadā bodhisatto satthavāhakule paṭisandhiṃ gahetvā dasamāsaccayena mātukucchito nikkhamitvā	In those days the Bodhisatta was born into a merchant's family, left mother's womb after ten months,	V té době se *Bodhisatta* zrodil v rodině obchodníků a po deseti měsících opustil matčino lůno.
anupubbena vayappatto pañcahi sakaṭasatehi vaṇijjaṃ karonto vicarati. So kadāci pubbantato aparantaṃ gacchati, kadāci aparantato pubbantaṃ.	and growing up in due course, used to journey about trading with, five hundred carts, travelling now from east to west and now from west to east.	(Když) postupně dospěl, cestoval za obchodem s pěti sty vozy, putoval jednou z Východu na Západ a pak zase ze Západu na Východ.
Bārāṇasiyaṃyeva aññopi satthavāhaputto atthi bālo abyatto anupāyakusalo.	There was also at Benares another young merchant, stupid, not learned, unskillful, with wrong manners.	V Bārānasī byl ještě jiný, mladý obchodník, hloupý, neznalý, nedovedný, se špatnými způsoby.
Tadā bodhisatto bārāṇasito mahagghaṃ bhaṇḍaṃ gahetvā pañca sakaṭasatāni pūretvā gamanasajjāni katvā ṭhapesi.	Now at the time of our story the Bodhisatta had loaded five hundred carts with costly wares of Benares, prepared for the travel and put it aside.	Tehdy *Bodhisatta* vzal velice cenný náklad z Bārānasī, naplnil jím pět set vozů a nechal jej stát připravený na cestu.
Sopi bālasatthavāhaputto tatheva pañca sakaṭasatāni pūretvā gamanasajjāni katvā ṭhapesi.	Indeed, the young, stupid merchant also loaded five hundred carts, prepared for the travel and put it aside.	I ten hloupý, mladý obchodník naplnil pět set vozů, připravil (je) na cestu a odložil (jej) stranou.
Tadā bodhisatto cintesi ''sace ayaṃ bālasatthavāhaputto mayā saddhiṃyeva gamissati,	Thought the Bodhisatta, "If this foolish young merchant keeps me company all along,	I tu si tehdy *Bodhisatta* pomyslel: “Jestli tento hloupý, mladý obchodník pojede se mnou,
sakaṭasahasse ekato maggaṃ gacchante maggopi nappahossati, manussānaṃ dārudakādīnipi,	and the thousand carts travel along together, it will be too much for the road; it will be a hard matter to get wood, water, and so forth for the men,	K cestování (s) tisíci vozy najednou nebude cesta dostačovat, a i dřeva, vody a tak podobně pro muže,
balibaddānaṃ tiṇānipi dullabhāni bhavissanti, etena vā mayā vā purato gantuṃ vaṭṭatī''ti.	or grass for the oxen. Either he or I must go on first."	I trávy pro voly bude nedostatek. Z toho důvodu bych měl jet napřed.”
So taṃ pakkosāpetvā etamatthaṃ ārocetvā ''dvīhipi amhehi ekato gantuṃ na sakkā, kiṃ tvaṃ purato gamissasi, udāhu pacchato''ti āha.	So he sent for the other and laid his view before him, saying, "The two of us can't travel together; would you rather go first or last?"	Zavolal pro něj, tu záležitost mu oznámil a řekl: “Oba dohromady jet nemůžeme, pojedeš předem nebo později?”
So cintesi ''mayi purato gacchante bahū ānisaṃsā, maggena abhinneneva gamissāmi,	Thought the other, "There will be many advantages if I go on first. I shall have a road which is not yet cut up;	(Ten druhý o tom takto) přemýšlel: "Když pojedu před ním bude to mít spoustu výhod:
goṇā anāmaṭṭhatiṇaṃ khādissanti, manussānaṃ anāmaṭṭhaṃ sūpeyyapaṇṇaṃ bhavissati,	my oxen will have the pick of the grass; my men will have the pick of the herbs for curry;	Voli se budou pást po netknuté trávě, pro muže bude nedotknuté koření,
pasannaṃ udakaṃ bhavissati, yathāruciṃ agghaṃ ṭhapetvā bhaṇḍaṃ vikkiṇissāmī''ti.	the water will be undisturbed; and, lastly, I shall fix my own price for the barter of my goods."	Voda bude čistá, (až dojedu,) ustanovím si cenu jak se mi zlíbí a prodám zboží.”
So ''ahaṃ, samma, purato gamissāmī''ti āha.	Accordingly he replied, "I will go first, my dear sir."	(A tak) řekl: “Příteli, pojedu předem.”
Bodhisattopi pacchato gamane bahū ānisaṃse addasa. Evaṃ hissa ahosi – ''purato gacchantā magge visamaṭṭhānaṃ samaṃ karissanti,	The Bodhisatta, on the other hand, saw many advantages in going last, for he argued thus to himself:--"Those who go first will level the road where it is rough,.	Avšak *Bodhisatta* viděl i v cestování později mnoho výhod. Takto mu přišlo: “Ti, kdo jedou předem, uhladí nerovné části cesty.
ahaṃ tehi gatamaggena gamissāmi, purato gatehi balibaddehi pariṇatathaddhatiṇe khādite mama goṇā puna uṭṭhitāni madhuratiṇāni khādissanti,	whilst I shall travel along the road they have already travelled; their oxen will have grazed off the coarse old grass, whilst mine will pasture on the sweet young growth which will spring up in its place;	Půjdu po cestě, kterou jeli oni, voli, kteří jeli předem spasou starou, drsnou trávu, (zatímco) mí voli se budou pást na čerstvě vyrašené, sladké trávě.

gahitapaṇṇaṭṭhānato uṭṭhitaṃ manussānaṃ sūpeyyapaṇṇaṃ madhuraṃ bhavissati,	my men will find a fresh growth of sweet herbs for curry where the old ones have been picked;	(kde) staré listy (kari koření) byly sesbírány, bude pro mé muže (nové) sladké koření,
anudake ṭhāne āvāṭaṃ khanitvā ete udakaṃ uppādessanti, tehi katesu āvāṭesu mayaṃ udakaṃ pivissāma, agghaṭṭhapanaṃ nāma manussānaṃ jīvitā voropanasadisaṃ,	where there is no water, the first caravan will have to dig to supply themselves, and we shall drink at the wells they dug. Haggling over prices is (unpleasant) like being deprived of life.	V místě bez vody vykopou studnu aby získali vodu, a my již jen z té jimi vykopané studny budeme pít vodu Handlování o cenách je (nepříjemné) jako přicházet o život.
ahaṃ pacchato gantvā etehi ṭhapitagghena bhaṇḍaṃ vikkiṇissāmī''ti.	whereas I, following later, shall barter my wares at the prices they have already fixed."	Když pojedu později, prodám zboží za (již) stanovené ceny.”
Atha so ettake ānisaṃse disvā ''samma, tvaṃ purato gacchāhī''ti āha.	Accordingly, seeing all these advantages, he said to the other, "Then go you first, my dear sir."	A tak když viděl tolik výhod, řekl: “Příteli, jdi předem.”
''Sādhu, sammā''ti bālasatthavāho sakaṭāni yojetvā nikkhanto anupubbena manussāvāsaṃ atikkamitvā kantāramukhaṃ pāpuṇi.	Very well, I will," said the foolish merchant. And he yoked his carts and set out. Journeying along, he left human habitations behind him and came to the outskirts of the wilderness.	“Dobře, příteli,” (řekl) ten hloupý obchodník, připravil vozy a odjel. Postupně za sebou zanechal lidská obydlí a dojel k pustině.
Kantāraṃ nāma – corakantāraṃ, vāḷakantāraṃ, nirudakakantāraṃ, amanussakantāraṃ, appabhakkhakantāranti pañcavidhaṃ.	There are five kinds of wildernesses:--robber wildernesses, wild-beast wildernesses, drought wildernesses, demon wildernesses, and famine wildernesses.	Je pět druhů pustin: zlodějská pustina, pustina divokých šelem, vyschlá pustina, pustina ďasů (nelidských bytostí) a pustina hladomoru.
Tattha corehi adhiṭṭhitamaggo ***corakantāraṃ*** *nāma.*	The first is when the way is beset by robbers;	Zlodějská divočina je, když (tamější) cestu ovládli zloději.
Sīhādīhi adhiṭṭhitamaggo ***vāḷakantāraṃ*** *nāma.*	the second is when the way is beset by lions and other wild beasts;	Divočina divokých šelem je, když (tamější) cestu ovládli lvi a jiné (divoké šelmy).
Yattha nhāyituṃ vā pātuṃ vā udakaṃ natthi, idaṃ ***nirudakakantāraṃ*** *nāma.*	the third is when there is no bathing or water to be got;	Vyschlá divočina je, když (tam) není voda ani ke koupání ani k pití.
Amanussādhiṭṭhitaṃ ***amanussakantāraṃ*** *nāma.*	the fourth is when the road is beset by demons;	Divočina ďasů (nelidských bytostí) je pokud je ovládnuta ďasy.
Mūlakhādanīyādivirahitaṃ ***appabhakkhakantāraṃ*** *nāma.*	and the fifth is when no root, solid food and so on are to be found.	Divočina hladomoru je když je prosta kořínků, tuhé stravy a podobně.
Imasmiṃ pañcavidhe kantāre taṃ kantāraṃ nirudakakantārañceva amanussakantārañca.	And in this fivefold category the wilderness in question was both a drought, and a demon, wilderness.)	A z těchto pěti druhů pustin byla ta pustina (ke které dorazili) zároveň pouští i strašidelnou pustinou.
Tasmā so bālasatthavāhaputto sakaṭesu mahantamahantā cāṭiyo ṭhapetvā udakassa pūrāpetvā saṭṭhiyojanikaṃ kantāraṃ paṭipajji.	Accordingly this young merchant took great big water-jars on his carts, and filling them with water, set out to cross the sixty leagues of desert which lay before him.	A tak ten hloupý obchodník uložil do vozů obrovské nádoby, naplnil je vodou a vydal se do divočiny (která je) šest set kilomentrů[3] (veliká).
Athassa kantāramajjhaṃ gatakāle kantāre adhivatthayakkho ''imehi manussehi gahitaṃ udakaṃ chaḍḍāpetvā	Now when he had reached the middle of the wilderness, the goblin who haunted it said to himself, "I will make these men throw away their stock of water,	Když dojel do prostřed divočiny, jeden ďáblík, který v té divočině bydlel, (si pomyslel): “Nechám tyto lidi rozbít vodu, kterou si (s sebou) vzali,
dubbale katvā sabbeva ne khādissāmī''ti sabbasetataruṇabalibaddayuttaṃ manoramaṃ yānakaṃ māpetvā	and devour them all when they are faint." So he framed by his magic power a delightful carriage drawn by pure white young bulls.	Unavím je a všechny sním.” Vyčaroval krásný povoz zapřáhnutý zcela bílými, mladými voly.
dhanukalāpaphalakāvudhahatthehi dasahi dvādasahi amanussehi parivuto	With a retinue of some ten or twelve goblins bearing bows and quivers, weapons and shields	Obklopen deseti nebo dvanácti ďáblíky s luky a šípy, zbraněmi a štíty v rukou,
uppalakumudāni piḷandhitvā allakoso allavattho issarapuriso viya tasmiṃ yānake nisīditvā kaddamamakkhitehi cakkehi paṭipathaṃ agamāsi.	he rode along to meet them like a mighty lord in this carriage, adorned with white lotuses and white water-lilies, with wet hair and wet clothes, and with muddy carriage-wheels.	Ozdobil se lekníny a bílými lotusy, mokrými vlasy, mokrým oblečením, a jako jejich velitel si sedl do toho povozu se zablácenými koly jim vyjel naproti.

3 Doslova “60 *yojan*”. Jedna *yojana* = cca. 7 mil/cca. 10 km. 60 *yojan* = cca. 600 km.

Parivāraamanussāpissa purato ca pacchato ca gacchantā allakesā allavatthā uppalakumudamālā piḷandhitvā	His attendants, too, in front and rear of him went along with their hair and clothes wet, adorned with white lotuses and white water-lilies,	I ti ďáblíci, kteří jej obklopovali, šli v předu i v zadu s mokrými vlasy a mokrým oblečením, ozdobeni lekníny a bílými lotusy,
padumapuṇḍarīkakalāpe gahetvā bhisamuḷālāni khādantā udakabindūhi ceva kalalehi ca paggharantehi agamaṃsu.	and with bunches of white lotuses in their hands, chewing their stalks and fibres, and dripping with water and mire.	Vzali si kytice bílo-červených a bílých lotusů po cestě jedli jejich stonky a svoly, a jak tak šli odkapávala z nich voda a bahno..
Satthavāhā ca nāma yadā dhuravāto vāyati, tadā yānake nisīditvā upaṭṭhākaparivutā rajaṃ pariharantā purato gacchanti.	Now the leaders of caravans have the following custom: whenever the wind blows in their teeth, they ride on in front in their carriage with their attendants round them, in order to escape the dust;	(Cestující) obchodníci, když vane vítr zepředu, sednou si do vozu obklopeni svými služebníky a vyhýbajíce se prachu, jedou vpředu.[4]
Yadā pacchato vāto vāyati, tadā teneva nayena pacchato gacchanti.	but when the wind blows from behind them, then they ride in like fashion in the rear of the column.	Vane-li vítr do zad, jedou tímto způsobem vzadu.[5]
Tadā pana dhuravāto ahosi, tasmā so satthavāhaputto purato agamāsi.	And, as on this occasion the wind was blowing against them, the young merchant was riding in front.	A vskutku, v tu dobu se zvedl vítr ze předu, a tak ten mladý obchodník jel vpředu.
Yakkho taṃ āgacchantaṃ disvā attano yānakaṃ maggā okkamāpetvā ‘‘kahaṃ gacchathā’’ti tena saddhiṃ paṭisanthāraṃ akāsi.	When the goblin became aware of the merchant's approach, he drew his carriage aside from the track and greeted him kindly, asking him whither he was going.	Když jej ten ďáblík viděl přijíždět, nechal svůj povoz sjet z cesty a vřele se s ním pozdravil: “Kampak jedete?”
Satthavāhopi attano yānakaṃ maggā okkamāpetvā sakaṭānaṃ gamanokāsaṃ datvā	The leader of the caravan too caused his carriage to be drawn aside from the track so as to let the carts pass by,	I ten obchodník nechal svůj povoz sjet z cesty a (tím) uvolnil cestu (ostatním) vozům.
ekamante ṭhito taṃ yakkhaṃ avoca ‘‘bho, amhe tāva bārāṇasito āgacchāma.	whilst he stayed by the way and thus addressed the goblin: "We are just on our way from Benares, sir.	Jak tak stál na straně, oslovil toho ďáblíka: “Příteli, přicházíme z Bārānasī,[6]
Tumhe pana uppalakumudāni piḷandhitvā padumapuṇḍarīkahatthā bhisamuḷālāni khādantā kaddamamakkhitā udakabindūhi paggharantehi āgacchatha.	But I observe that you are adorned with water lilies and lotuses, have red white lotuses and white lotuses in your hands, and that your people are chewing the stalks and fibers, and that you are all muddy and dripping with wet.	Avšak přijíždíte ozdobeni lekníny a bílými lotusy, máte bílo-červené a bílé lotusy v rukou, jíte (jejich) stonky a stvoly, zatímco z vás kape voda a bahno.
Kiṃ nu kho tumhehi āgatamagge devo vassati, uppalādisañchannāni vā sarāni atthī’’ti pucchi.	Pray did it rain while you were on the road, and did you come on pools covered with lotuses and water-lilies?"	Nu, pršelo, když jste byli na cestě sem? Či byly (po cestě) jezírka pokrytá lekníny a tak?” zeptal se.
Yakkho tassa kathaṃ sutvā ‘‘samma, kiṃ nāmetaṃ kathesi. Esā nīlavanarāji paññāyati. Tato paṭṭhāya sakalaṃ araññaṃ ekodakaṃ, nibaddhaṃ devo vassati, kandarā pūrā, tasmiṃ tasmiṃ ṭhāne padumādisañchannāni sarāni atthī’’ti vatvā	Hereon the goblin exclaimed, "What did you say? Why, yonder appears the dark-green streak of the forest, and thence onward there is nothing but water all through the forest. It is always raining there; the pools are full; and on every side are lakes covered with lotuses and water-lilies."	Když jeho řeč ďáblík uslyšel, řekl: “(Podívej se) na tamhletu zelenou linku lesa, odtamtud už je to jen les plný vody. Neustále tam prší, prohlubně jsou plné vody, ...všude jsou jezírka pokrytá lekníny a tak.”
paṭipāṭiyā gacchantesu sakaṭesu ‘‘imāni sakaṭāni ādāya kahaṃ gacchathā’’ti pucchi. ‘‘Asukajanapadaṃ nāmā’’ti.	Then as the line of carts passed by, he asked where they were bound for. "To such and such a place," was the reply.	Jak kolem projížděla kolona vozů, ptal se: “Kam s těmito vozy jedete?” “Do té a té oblasti.”
‘‘Imasmiṃ cimasmiñca sakaṭe kiṃ nāma bhaṇḍa’’nti? ‘‘Asukañca asukañcā’’ti.	"And what wares have you got in this cart and in this?" "So and so."	“A jaké zboží máte v tomto a tamtom voze?” “To a to.”[7]
‘‘Pacchato āgacchantaṃ sakaṭaṃ ativiya garukaṃ hutvā āgacchati, etasmiṃ kiṃ bhaṇḍa’’nti? ‘‘Udakaṃ etthā’’ti.	"And what might you have in this last cart which seems to move as if it were heavily laden?" "Oh, there's water in that."	“Ten poslední přijíždějící vůz jede, jakoby byl těžce naložen, jaké je v něm zboží?” “Je v něm voda.”
‘‘Parato tāva udakaṃ ānentehi vo manāpaṃ	"You did well to carry water with you from the	“Pravda je, že jste udělali dobře, když jste si

4 Asi se myslí prach z pod vozů. Tím, že si sednou dopředu, vyhnou se prachu, který vítr vanoucí ze předu odfoukává prach z pod vozů dozadu.
5 Zde se asi opět myslí prach z pod vozů. Tím, že si sednou dozadu, vyhnou se prachu, který vítr vanoucí ze zadu odfoukává prach z pod vozů dopředu.
6 Je zajímavé, že na otázku “kam jedete” odpověděl “přicházíme z Bārānasī”.
7 Pravděpodobně z důvodu nepodstatnosti byly podrobnosti nahrazeny zájmeny.

kataṃ, ito paṭṭhāya pana udakena kiccaṃ natthi,	other side. But there is no need for it now,	odjidnud přivezli vodu, avšak odtud počínaje voda nebude zapotřebí.
purato bahu udakaṃ, cāṭiyo bhinditvā udakaṃ chaḍḍetvā sukhena gacchathā''ti āha.	as water is abundant on ahead. So break the jars and throw the water away, that you may travel easier."	Vpředu je mnoho vody, proto rozbijte nádoby, vylijte vodu a pohodlně jeďte." Řekl (jim).
Evañca pana vatvā ''tumhe gacchatha, amhākaṃ papañco hotī''ti thokaṃ gantvā tesaṃ adassanaṃ patvā attano yakkhanagarameva agamāsi.	And he added, "Now continue on your way, as we have stopped too long already." Then he went a little way further on, till he was out of sight, when he made his way back to the goblin-city where he dwelt.	A pak řekl toto: "Jděte, už jsme se zpozdili." Trochu poodjel a když zmizel z dohledu, vydal se na cestu zpět do svého města ďáblíků.
Sopi bālasatthavāho attano bālatāya yakkhassa vacanaṃ gahetvā cāṭiyo bhindāpetvā pasatamattampi udakaṃ anavasesetvā sabbaṃ chaḍḍāpetvā	Such was the folly of that foolish merchant that he did the goblin's bidding, and had his jars broken and the water all thrown away, all thrown away,--without saving so much even as would go in the palm of a man's hand.	I se tedy ten hloupý obchodník, ze své hlouposti, chopil slov toho ďáblíka, nechal rozbít nádoby, až neměl ani tolik vody (co by se vešlo) do dlaně, (a takto) beze zbytku vše nechal vylít.
sakaṭāni pājāpesi, purato appamattakampi udakaṃ nāhosi, manussā pānīyaṃ alabhantā kilamiṃsu.	Then he ordered the carts to drive on. Not a drop of water did they find on. ahead, and thirst exhausted the men.	Pak nechal vozy jet vpřed. Vpředu nebylo ani trochu vody. Muži nedostali vodu, a tak se unavili.
Te yāva sūriyatthaṅgamanā gantvā sakaṭāni mocetvā parivaṭṭakena ṭhapetvā goṇe cakkesu bandhiṃsu.	All day long till the sun went down they kept on the march; but at sunset they unyoked their carts and made a laager, tethering the oxen to the wheels.	Šli až dokud nezašlo slunce, to vypřáhli vozy, postavili je do kruhu a uvázali voly ke kolům.
Neva goṇānaṃ udakaṃ ahosi, na manussānaṃ yāgubhattaṃ vā. Dubbalamanussā tattha tattha nipajjitvā sayiṃsu.	The oxen had no water to drink, and the men none to cook their rice with; and the tired-out band sank to the ground to slumber.	Nebyla voda ani pro voly, ani pro lidi na rýži s omáčkou. Tito vyčerpaní lidé si lehli na různých místech a spali.
Rattibhāgasamanantare yakkhā yakkhanagarato āgantvā sabbepi goṇe ca manusse ca jīvitakkhayaṃ pāpetvā maṃsaṃ khāditvā aṭṭhīni avasesetvā agamaṃsu.	But as soon as night fell, the goblins came out from their city, and slew every single one of those men and oxen; and when they had devoured their flesh, leaving only the bare bones, the goblins departed.	Jen co počala noc, ďáblíci přišli z města ďáblíků a všechny ty voly i lidi připravili o život („přivedli k smrti"), snědli (jejich) maso, kosti nechali stranou a odešli.
Evamekaṃ bālasatthavāhaputtaṃ nissāya sabbepi te vināsaṃ pāpuṇiṃsu, hatthaṭṭhikādīni disāvidisāsu vippakiṇṇāni ahesuṃ.	Thus was the foolish young merchant the sole cause of the destruction of that whole band, whose skeletons were strewn in every conceivable direction,	A takto (jen) kvůli tomu hloupému, mladému obchodníkovi, inu, všichni došli záhuby. Kosti (jejich) rukou a tak podobně byly poházeny všude kolem.
Pañca sakaṭasatāni yathāpūritāneva aṭṭhaṃsu.	whilst the five hundred carts stood there with their loads untouched.	A těch pět set vozů tam stály tak, jak byly naplněny.
Bodhisattopi kho bālasatthavāhaputtassa nikkhantadivasato māsaḍḍhamāsaṃ vītināmetvā pañcahi sakaṭasatehi nagarā nikkhamma anupubbena kantāramukhaṃ pāpuṇi.	Now the Bodhisatta allowed some six weeks to pass by after the starting of the foolish young merchant, before he set out. Then he proceeded from the city with his five hundred carts, and in due course came to the outskirts of the. wilderness.	Inu, *Bodhisatta* čekal jeden a půl měsíce po odjezdu toho hloupého mladého obchodníka, a pak (s) pěti sty vozy opustil město a postupně dojel k okraji té divočiny.
So tattha udakacāṭiyo pūretvā bahuṃ udakaṃ ādāya khandhāvāre bheriṃ carāpetvā manusse sannipātetvā evamāha	Here he had his water-jars filled and laid in an ample stock of water; and by beat of drum he had his men assembled in camp [102], and thus addressed them:--	Tam naplnil nádoby vodou, vzal mnoho vody, a tlučením na buben shromáždil lidi v táboře a takto pravil:
''tumhe maṃ anāpucchitvā pasatamattampi udakaṃ mā vaḷañjayittha, kantāre visarukkhā nāma honti, pattaṃ vā pupphaṃ vā phalaṃ vā tumhehi pure akhāditapubbaṃ maṃ anāpucchitvā mā khāditthā''ti.	-"Let not so much as a palmful of water be used without my sanction. There are poison trees in this wilderness; so let no man among you eat any leaf, flower, or fruit which he has not eaten before, without first asking me."	"Aniž byste se mě dotázali, nepoužijte ani hrst vody. V této divočině jsou jedovaté stromy, Aniž byste se mě dotázali předem, nejezte ani listy, ani květy, ani plody, které jste ještě dříve nejedli."
Evaṃ manussānaṃ ovādaṃ datvā pañcahi sakaṭasatehi kantāraṃ paṭipajji.	With this exhortation to his men, he pushed on into the wilderness with his 500 carts.	Takto poradil těm lidem a s pěti sty vozi vyrazil („vešel") do té divočiny.
Tasmiṃ kantāramajjhaṃ sampatte so yakkho purimanayeneva bodhisattassa paṭipathe attānaṃ	When he had reached the middle of the wilderness, the goblin made his appearance on	Když dojel(i) doprostřed té divočiny, zjeví se ten ďáblík *Bodhisattovi* v cestě stejným způsobem

dassesi.	the Bodhisatta's path as in the former case.	jako předtím.
Bodhisatto taṃ disvāva aññāsi ‘‘imasmiṃ kantāre udakaṃ natthi, nirudakakantāro nāmesa, ayañca nibbhayo rattanetto, chāyāpissa na paññāyati,	But, as soon as he became aware of the goblin, the Bodhisatta saw through him; for he thought to himself, "There's no water here, in this 'Waterless Desert.' This person with his red eyes and aggressive bearing, casts no shadow.	*Bodhisatta* jej viděl a hned věděl: “V této divočině není voda, jmenuje se “vyschlá divočina”, tenhle (chlapík) nejeví strach, má červené oči a není vidět (jeho) stín.
nissaṃsayaṃ iminā purato gato bālasatthavāhaputto sabbaṃ udakaṃ chaḍḍāpetvā kilametvā sapariso khādito bhavissati,	Very likely he has induced the foolish young merchant who preceded me, to throw away all his water, and then, waiting till they were worn out, has eaten up the merchant with all his men.	Zcela jistě kvůli němu ten mladý hloupý obchodník, který jel předem, vyhodil všechnu vodu, unavil se a pak (jím) byl se svými lidmi snězen.
mayhaṃ pana paṇḍitabhāvaṃ upāyakosallaṃ na jānāti maññe’’ti.	But he doesn't know my cleverness and ready wit."	Avšak řekl bych, že neví o mé moudrosti a znalostech.”
Tato naṃ āha ‘‘gacchatha tumhe, mayaṃ vāṇijā nāma aññaṃ udakaṃ adisvā gahitaudakaṃ na chaḍḍema,	Then he shouted to the goblin, "Begone! We're men of business, and do not throw away what water we have got, before we see where more is to come from.	Řekl mu: “(Klidně) si jeďte, my, obchodníci, dokud neuvidíme jinou vodu, tu vodu, kterou jsme si vzali, nevyhodíme.”
diṭṭhaṭṭhāne pana chaḍḍetvā sakaṭāni sallahukāni katvā gamissāmā’’ti yakkho thokaṃ gantvā adassanaṃ upagamma attano yakkhanagarameva gato.	But, when we do see more, we may be trusted to throw this water away and lighten our carts." The goblin rode on a bit further till he was out of sight, and then betook himself back to his home in the demon city.	Avšak na místě, kde (ji uvidíme), odlehčíme vozy a pojedeme.” Ďáblík trochu popošel a když došel z dohledu, odešel do města ďáblíků.
Yakkhe pana gate manussā bodhisattaṃ āhaṃsu ‘‘ayya, ete manussā ‘esā nīlavanarāji paññāyati, tato paṭṭhāya nibaddhaṃ devo vassatī’ti vatvā	But when the goblin had gone, the Bodhisatta's men said to him, "Sir, we heard from those men that yonder is the dark-green streak of the forest appearing, where they said it was always raining.	Avšak po odchodu toho ďáblíka řekli lidé *Bodhisattovi*: “Pane, ti lidé viděli linku zeleného lesa, odsud vpřed neustále prší,
uppalakumudamālādhārino padumapuṇḍarīkakalāpe ādāya bhisamuḷālāni khādantā allavatthā allakesā udakabindūhi paggharantehi āgatā,	They had got necklaces of water-lilies and lotuses, they took bunches of white-red and white lotuses and ate the stalks and fibres, with wet hair and wet clothes, with water streaming off them.	Měli náhrdelníky z leknínů a bílých lotusů, pobrali kytice bílo-červených a bílých lotusů, jedli (jejich) stonky a stvoly, s mokrými vlasy a oblečením, a tekla z nich voda.
udakaṃ chaḍḍetvā sallahukehi sakaṭehi khippaṃ gacchāmā’’ti.	Let us throw away our water and get on a bit quicker with lightened carts."	Vyhodíme vodu a s (takto) odlehčenými vozy pojedeme rychle.”
Bodhisatto tesaṃ kathaṃ sutvā sakaṭāni ṭhapāpetvā sabbe manusse sannipātāpetvā ‘‘tumhehi ‘imasmiṃ kantāre saro vā pokkharaṇī vā atthī’ti kassaci sutapubba’’nti pucchi.	On hearing these words, the Bodhisatta ordered a halt and had the men all mustered. "Tell me," said he; "did any-man among you ever hear before today that there was a lake or a pool in this wilderness?"	*Bodhisatta* si poslechl co říkali, nechal zastavit vozy, shromáždil všechny lidi a zeptal se: “Slyšeli jste někdy předtím, že by v této divočině byl někdy pramen nebo jezírko?”
‘‘Na, ayya, sutapubba’’nti. Nirudakakantāro nāma eso,	"No, sir," was the answer, "why it's known as 'the Waterless Desert'."	“Předtím jsme (nic takového) neslyšeli, pane.” Jmenuje se to 'vyschlá divočina'.
idāni ekacce manussā ‘‘etāya nīlavanarājiyā purato devo vassatī’’ti vadanti, ‘‘vuṭṭhivāto nāma kittakaṃ ṭhānaṃ vāyatī’’ti?	"We have just been told by some people that it is raining just on ahead, in the belt of forest; now how far does a rain-wind carry?"	A teď ti lidé říkají: „vpředu je řada tmavých stromů, kde prší”, “Na jakou vzdálenost vane dešťový vítr?”
‘‘Yojanamattaṃ, ayyā’’ti. ‘‘Kacci pana vo ekassāpi sarīraṃ vuṭṭhivāto paharatī’’ti? ‘‘Natthi ayyā’’ti.	"A league, sir." "And has this rain-wind reached any one man here?" "No, sir."	“Na deset kilometrů, pane.”[8] “Zdalipak tu na něčí tělo došel dešťový vítr?” “Nikoliv, pane.”
‘‘Meghasīsaṃ nāma kittake ṭhāne paññāyatī’’ti? ‘‘Tiyojanamatte ayyā’’ti.	"How far off can you see the crest of a storm-cloud?" "A league, sir."	“Na jakou vzdálenost lze vidět čelo bouře?” “Na třicet kilometrů, pane.”
‘‘Atthi pana vo kenaci ekampi meghasīsaṃ diṭṭha’’nti? ‘‘Natthi, ayyā’’ti.	"And has any one man here seen the top of even a single storm-cloud?" "No, sir."	“Je tu tedy někdo, kdo viděl vrchol bouře?” “Není, pane.”
‘‘Vijjulatā nāma kittake ṭhāne paññāyatī’’ti?	"How far off can you see a flash of lightning?"	“Na jakou vzdálenost je vidět blesk?” “Na

8 *Yojana* = 7 mil, tj. asi 10 km.

‘‘Catuppañcayojanamatte, ayyā’’ti.	"Four or five leagues, sir."	čtyřicet nebo padesát kilometrů, pane.”
‘‘Atthi pana vo kenaci vijjulatobhāso diṭṭho’’ti? ‘‘Natthi, ayyā’’ti.	"And has any one man here seen a flash of lightning?" "No, sir."	“Tak, viděl tu alespoň někdo světlo blesku?” “Ne, pane.”
‘‘Meghasaddo nāma kittake ṭhāne suyyatī’’ti? ‘‘Ekadviyojanamatte, ayyā’’ti.	How far off can a man hear a peal of thunder?" "One or two leagues, sir."	“Na jakou vzdálenost je slyšet hřmění bouře?” “Na dvacet nebo třicet kilometrů, pane.”
‘‘Atthi pana vo kenaci meghasaddo suto’’ti? ‘‘Natthi, ayyā’’ti.	"And has any man here heard a peal of thunder?" "No, sir."	“Slyšel tedy alespoň někdo hřmění bouře?” “Nikoliv, pane.”
‘‘Na ete manussā, yakkhā ete, amhe udakaṃ chaḍḍāpetvā dubbale katvā khāditukāmā āgatā bhavissanti.	These are not men but goblins. They will return in the hope of devouring us when we are weak and faint after throwing away our water (at their bidding).	“Nejsou to lidé, jsou to ďáblíci. Nechají nás vyhodit vodu, unaví nás a pak přijdou a budou nás chtít sníst.”
Purato gato bālasatthavāhaputto na upāyakusalo.	As the young merchant who went on before us was not a man of resource,	Ten hloupý, mladý obchodník, který jel před (námi) se nevyznal,
Addhā so etehi udakaṃ chaḍḍāpetvā kilametvā khādito bhavissati, pañca sakaṭasatāni yathāpūritāneva ṭhitāni bhavissanti.	most likely he has been fooled into throwing his water away and has been devoured when exhaustion ensued. We may expect to find his five hundred carts standing just as they were loaded for the start;	Zcela jistě kvůli nim vyhodil vodu, unavil se a byl sežrán, a (jeho) pět set vozů bude stát tak, jak byly naplněny.
Ajja mayaṃ tāni passissāma, pasatamattampi udakaṃ achaḍḍetvā sīghasīghaṃ pājethā’’ti pājāpesi.	we shall come on them today. Press on with all possible speed, without throwing away a drop of water."	(Ještě) dnes je uvidíme, aniž byste vyhodili byť jen hrstku vody, jeďte co nejrychleji.” a (takto) je nechal jet.
So gacchanto yathāpūritāneva pañca sakaṭasatāni goṇamanussānañca hatthaṭṭhikādīni disāvidisāsu vippakiṇṇāni disvā sakaṭāni mocāpetvā	Urging his men forward with these words, he proceeded on his way till he came upon the 500 carts standing just as they had been loaded and the skeletons of the men and oxen lying strewn in every direction.	A tak jel a spatřil pět set vozů jak byly naplněné a volské a lidské kosti rukou a podobně rozházené všude kolem. Nechal odvázat vozy,
sakaṭaparivaṭṭakena khandhāvāraṃ bandhāpetvā kālasseva manusse ca goṇe ca sāyamāsabhattaṃ bhojāpetvā manussānaṃ majjhe goṇe nipajjāpetvā	He had his carts unyoked and ranged in a circle so as to form a strong laager; he saw that his men and oxen had their supper early, and that the oxen were made to lie down in the middle with the men round them;	Nechal postavit tábor obklopený vozy, nechal aby se lidé i voli včasně navečeřeli, nechal uložit voly uprostřed lidí,
sayaṃ balanāyako hutvā khaggahattho tiyāmarattiṃ ārakkhaṃ gahetvā ṭhitakova aruṇaṃ uṭṭhāpesi.	and he himself with the leading men of his band stood on guard, sword in hand, through the three watches of the night, waiting for the day to dawn.	Sám se, s těmi nejsilnějšími, s mečem v ruce ujal stráže po celou noc,[9] a (takto) stál až do úsvitu.
Punadivase pana pātova sabbakiccāni niṭṭhāpetvā goṇe bhojetvā dubbalasakaṭāni chaḍḍāpetvā thirāni gāhāpetvā appagghaṃ bhaṇḍaṃ chaḍḍāpetvā	On the morrow at daybreak when he had had his oxen fed and everything needful done, he discarded his own weak carts for stronger ones; discarded the goods of low quality	A vskutku, další den ráno, nechal vykonat všechny povinnosti, nakrmil voly, slabé vozy vyhodil, vzal si ty pevné; vyhodil zboží nízké kvality,
mahagghaṃ bhaṇḍaṃ āropāpetvā yathādhippetaṃ ṭhānaṃ gantvā diguṇatiguṇena mūlena bhaṇḍaṃ vikkiṇitvā	And let the high quality goods to be prepared. Then he went on to his destination, where he bartered his stock for wares of twice or three times their value,	A nechal připravit zboží vysoké kvality. Dojel do plánovaného místa, prodal zboží za dvojnásobek či trojnásobek původní ceny,
sabbaṃ parisaṃ ādāya puna attano nagarameva agamāsi.	and came back to his own city without losing a single man out of all his company.	A vrátil se do svého města se všemi (svými) lidmi.
Satthā imaṃ dhammakathaṃ kathetvā ‘‘evaṃ, gahapati, pubbe takkaggāhagāhino mahāvināsaṃ pattā, apaṇṇakaggāhagāhino pana amanussānaṃ hatthato muccitvā sotthinā icchitaṭṭhānaṃ gantvā puna sakaṭṭhānameva paccāgamiṃsū’’ti vatvā	This story ended, the Master said, "Thus it was, layman, that in times past the fatuous came to utter destruction, whilst those who clave to the truth, escaping from the demons' hands, reached their goal in safety and came back to their homes again.”	Když Učitel dořekl tento přednes *Dhammy*, řekl: “Takto, hospodáři, ti, kteří se chopili polemiky, upadli do velké záhuby, avšak ti, kdo se chopili bezvadného, unikli (ze spáru) ďasů, došli bezpečně na vytoužené místo a opět se vrátili do svých domovů.”

9 *Tiyāma rattiṃ* – “po tři období noci”

dvepi vatthūni ghaṭetvā imissā apaṇṇakadhammadesanāya abhisambuddho hutvā imaṃ gāthamāha –	And when he had thus linked the two stories together, he, as the Buddha, spoke the following stanza for the purposes of this lesson on the Truth:	Takto spojil dvě záležitosti a (po té) zcela samostatně a pravě Probuzený pro tento přednes bezvadné *Dhammy*, řekl tento verš:
‘‘Apaṇṇakaṃ ṭhānameke, dutiyaṃ āhu takkikā;	“The faultless is the cause for some, But otherwise the false logicians spake.	“Bezvadné je podkladem pro jednoho, pro druhé zas, jak se říká, spekulování.“
Etadaññāya medhāvī, taṃ gaṇhe yadapaṇṇaka’’nti.	This the wise one knows, (thus) he takes what is faultless.”	Toto moudrý ví, bezvadného se chopí.”
Tattha ***apaṇṇakan****ti ekaṃsikaṃ aviraddhaṃ niyyānikaṃ.*	There the **faultless** is the sure, correct, leading to liberation.	Zde to **bezvadné** je to jisté, správné, vedoucí k osvobození.
Ṭhānan*ti kāraṇaṃ. Kāraṇañhi yasmā tadāyattavuttitāya phalaṃ tiṭṭhati nāma, tasmā ‘‘ṭhāna’’nti vuccati,*	The **cause** is the condition. Indeed, as for condition, by a cause it will provide an appropriate existence. Thus it is called “*cause*”.	**Příčina** je důvod. A vskutku, co se týče důvodu, důvodem nechá vyvstat příslušnou jsoucnost. Proto se to nazývá “příčinou”.
‘‘ṭhānañca ṭhānato aṭṭhānañca aṭṭhānato’’tiādīsu (vibha. 809) cassa payogo veditabbo.	“Whether a cause as a cause or non-cause as a non-cause.” etc. (*vibha. 809)* should be known the classification.	“Ať už je to příčina co by příčina či ne-příčina co by ne-příčina.” atd. (*vibha. 809)*, takové rozdělení by mělo být známo.
Iti ‘‘apaṇṇakaṃ ṭhāna’’nti padadvayenāpi ‘‘yaṃ ekantahitasukhāvahattā paṇḍitehi paṭipannaṃ ekaṃsikakāraṇaṃ aviraddhakāraṇaṃ niyyānikakāraṇaṃ, taṃ ida’’nti dīpeti.	Thus by the two words “the faultless cause”, “if in a wise man who has attained to topmost, unfailing, suitable happiness, it is the thing leading to the path, definite condition, unfailing condition, resulting in way to deliverance (to *Nibbāna*).” is explained.	Takto dvěma slovy “příčinou bezvadné” je vysvětleno: “je-li v moudrém, který dosáhl toho nejvyššího, neomylného, vhodného potěšení, je to co vede k cestě, jistému důvodu, neomylnému důvodu, které má za následek cestu k osvobození (k *Nibbāně*).”
Ayamettha saṅkhepo, pabhedato pana tīṇi saraṇagamanāni, pañca sīlāni, dasa sīlāni,	This has been (explanation) in brief. As for classification, (there are) three refuge-paths, five ethical precepts, ten ethical precepts,	Toto bylo stručné vysvětlení. Co se týče rozdělení, (jsou) tři cesty útočiště, pět etických pravidel, deset etických pravidel,
pātimokkhasaṃvaro, indriyasaṃvaro, ājīvapārisuddhi, paccayapaṭisevanaṃ, sabbampi catupārisuddhisīlaṃ; indriyesu guttadvāratā, bhojane mattaññutā,	The restraint (*saṃvara*) of Partial Deliverance (*pātimokkha*), restraint in senses, purification of livelihood, practice in (four) requisites, four-fold pure ethics, protecting sense-doors, knowing the (proper) amount of food,	Sebekázeň (*saṃvara*) v Částečném Osvobození (*pātimokkha*), sebekázeň ve smyslech, očista živobytí, praxe (čtyř) potřeb, čtverá čistá etika, ochrana smyslových bran, vědomost (správného) množství potravy,
jāgariyānuyogo, jhānaṃ, vipassanā, abhiññā, samāpatti, ariyamaggo, ariyaphalaṃ,	Observance of watchfulness (*jāgariyā*), musing (*jhāna*), insight (meditation) (*vipassanā*), higher knowledges (magical powers), attainment (*samāpatti*), noble path, noble fruit.	Dodržování bdělosti (*jāgariyā*), pohroužení (*jhāna*), (meditace) vhledu (*vipassanā*), vyšší vědomost (magické moci), dosažení (*samāpatti*), ušlechtilá stezka, ušlechtilý plod,
sabbampetaṃ[10] *apaṇṇakaṭṭhānaṃ apaṇṇakapaṭipadā, niyyānikapaṭipadāti attho.*	Indeed, all this is the meaning of the faultless cause, the faultless practice and the practice for way to deliverance.	A vskutku, toto vše jsou významy toho bezvadné příčiny, bezvadné praxe a praxe za cestou k osvobození.
Yasmā ca pana niyyānikapaṭipadāya etaṃ nāmaṃ, tasmāyeva bhagavā apaṇṇakapaṭipadaṃ dassento imaṃ suttamāha –	If the Exalted One showed the practice for way to deliverance, in accordance to the faultless practice (He) would say this discourse:	Poukázal-li (kdy) Vznešený na praxi za cestou k osvobození, v souladu s bezvadnou praxí pronesl tento přednes:
‘‘Tīhi, bhikkhave, dhammehi samannāgato bhikkhu apaṇṇakapaṭipadaṃ paṭipanno hoti,	“With three things, monks, is a monk, who practices the faultless practice endowed,	“Mniši, třemi věcmi je vybaven mnich, který praktikuje bezvadnou praxi,
yoni cassa āraddhā hoti āsavānaṃ khayāya. Katamehi tīhi?	Who in the beginning commences to destroy (his) defilement. What, indeed, are those three?	Který na počátku začíná ničit svá znečistění. Které tři?
Idha, bhikkhave, bhikkhu indriyesu guttadvāro hoti, bhojane mattaññū hoti, jāgariyaṃ anuyutto hoti.	Here, monks, a monk protects (his) sense-doors, knows the (proper) amount of food, observes watchfulness (*jāgariyaṃ*) .	Zde, mniši, mnich chrání smyslové brány, zná (správné) množství potravy, dodržuje bdělost (*jāgariyaṃ*) .
Kathañca, bhikkhave, bhikkhu indriyesu guttadvāro hoti?	What is it, monks, (when) a monk protects sense-doors?	Co je to, mniši, (když) mnich ochraňuje smyslové brány?
Idha, bhikkhave, bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā	Here, monks, monk, having seen matter by eye,	Zde, mniši, mnich spatří fyzikální jev okem, a

10 Probably from *sabbam+pi+etaṃ*.

na nimittaggāhī hoti…pe…[11] evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu indriyesu guttadvāro hoti.	he does not grasp for images … etc.[12] thus, indeed, monks, monks protects sense-doors.	nechopí se obrazů … atd.[13] takto vskutku,, mniši, mnich chrání smyslové brány.
‘‘Kathañca, bhikkhave, bhikkhu bhojane mattaññū hoti?	“And what is it, when a monk knows the (proper) amount of food?”	“A co je to, když mnich zná (správné) množství potravy?”
Idha, bhikkhave, bhikkhu paṭisaṅkhā yoniso āhāraṃ āhāreti neva davāya na madāya…pe…[14]	Here, monks, the monk wisely reflects and consumes the food, neither for play, nor for intoxication, … etc.[15]	Zde, mniši, mnich moudře zvažuje a požívá potravu, nikoliv na hraní, nikoliv pro omámení, … atd.[16]
evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu bhojane mattaññū hoti.	Thus, monks, the monk knows the (proper) amount of food.	Takto, mniši, mnich zná (správné) množství potravy.
‘‘Kathañca, bhikkhave, bhikkhu jāgariyaṃ anuyutto hoti.	“And how, monks, monk observes in watchfulness (*jāgariyaṃ*)?”	“A jak mniši, dodržuje mnich bdělost (*jāgariyaṃ*)?”
Idha, bhikkhave, bhikkhu divasaṃ caṅkamena nisajjāya…pe…[17] evaṃ kho, bhikkhave, bhikkhu jāgariyaṃ anuyutto hotī’’ti (a. ni. 3.16).	Here, monks, monk, having paced up and down (*caṅkamena*) sits down and … etc.,[18] thus, monks, monk observes watchfulness. (*a. ni. 3.16)*	Zde, mniši, mnich po (meditaci) v chůzi si sedne a … atd.,[19] takto, mniši, mnich dodržuje bdělost.
Imasmiñcāpi sutte tayova dhammā vuttā.	And thus are the three things said in the discourse.	A takto jsou ty tři věci předneseny v promluvě.

11 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* »*... nānubyañjanaggāhī. yatvādhikaraṇamenaṃ cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya paṭipajjati, rakkhati cakkhundriyaṃ, cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati. sotena saddaṃ sutvā... ghānena gandhaṃ ghāyitvā... jivhāya rasaṃ sāyitvā... kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā... manasā dhammaṃ viññāya na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī. yatvādhikaraṇamenaṃ manindriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ tassa saṃvarāya paṭipajjati, rakkhati manindriyaṃ, manindriye saṃvaraṃ āpajjati.*«

12 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* “... Since coveting and dejection, evil, unprofitable states, might overwhelm one who dwells with the faculty of the eye uncontrolled, he applies himself to such control, sets a guard over the faculty of eye, attains control thereof. When he hears a sound with the ear or with the nose smells a scent, or with the tongue tastes a savour, or with body contacts tangibles; when with mind he cognizes mental states, - he does not grasp at the general features or details thereof. But since coveting and dejection, evil, unprofitable states, might overwhelm one … he sets a guard over the faculty of mind, attains control thereof.” („The Book of the Gradual Sayings (Aṅguttara-Nikāya) or more-numbered suttas“, F. L. Woodward, M.A. The Pali Text Society, London, UK, 1979.)

13 Viz *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* “... Poněvadž klam a odpor, zlo, neprospěšné stavy mohou přemoci toho, kdo dlí se schopnostmi oka bez kontroly nad ním, rozhodne se pro takovou kontrolu, ustaví stráž nad schopnostmi oka a takto nad ním dosáhne kontroly. Když slyší zvuk uchem či ucítí vůni nosem, či zachutná chuť jazykem, či se tělem dotkne dotknutelného; když mysl poznává psychické stavy, - neuchopuje jejich obecné vlastnosti. Ale poněvadž klam a odpor, zlo, neprospěšné stavy mohou přemoci toho … ustaví stráž nad schopnostmi mysli a takto nad ní dosáhne kontroly.” (Z angličtiny přeložil ct. Sarana.)

14 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* »*... na maṇḍanāya na vibhūsanāya, yāvadeva imassa kāyassa ṭhitiyā yāpanāya vihiṃsūparatiyā brahmacariyānuggahāya, iti purāṇañca vedanaṃ paṭihaṅkhāmi, navañca vedanaṃ na uppādessāmi, yātrā ca me bhavissati anavajjatā ca phāsuvihāro cā’ti.* «

15 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* “... not for personal charm or adornment, but just enough for the support and upkeep of the body, to allay its pains, to help the practice of the holy life, with the thought: My former feeling I check and I set going no new feeling. So shall I keep going, be blameless and live happily.” („The Book of the Gradual Sayings (Aṅguttara-Nikāya) or more-numbered suttas“, F. L. Woodward, M.A. The Pali Text Society, London, UK, 1979.)

16 Viz *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* “... ani pro osobní půvab či ozdobu, ale jen dostatek pro podporu a udržení svého těla, aby utišil bolesti, pro pomoc při Brahmovském počínání (*Brahmacariya*), (s myšlenkou:) “to staré pociťování zahubím a nenechám vyvstat nové, takto budu (pokračovat), bez hany a příjemným životem.” (Překlad z Páli s přihlédnutím k anglickému překladu provedl ct. Saraṇa.)

17 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* »*... āvaraṇīyehi dhammehi cittaṃ parisodheti, rattiyā paṭhamaṃ yāmaṃ caṅkamena nisajjāya āvaraṇīyehi dhammehi cittaṃ parisodheti, rattiyā majjhimaṃ yāmaṃ dakkhiṇena passena sīhaseyyaṃ kappeti pāde pādaṃ accādhāya sato sampajāno uṭṭhānasaññaṃ manasikaritvā, rattiyā pacchimaṃ yāmaṃ paccuṭṭhāya caṅkamena nisajjāya āvaraṇīyehi dhammehi cittaṃ parisodheti.*«

18 See *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ:* - “... thus cleansing his heart of things that he must check. By night, for the first watch he does likewise. In the middle watch of the night, lying on his right side he takes up the lion-posture, resting one foot on the other, and thus collected and composed fixes his thoughts on rising up again. In the last watch of the night, at early dawn, he walks up and down, then sits, and so cleanses his heart of things that he must check.” („The Book of the Gradual Sayings (Aṅguttara-Nikāya) or more-numbered suttas“, F. L. Woodward, M.A. The Pali Text Society, London, UK, 1979.)

19 Viz *Aṅguttara Nikāya – Tikanipāta Pāḷi – 2. Rathakāravaggo – 6. Apaṇṇakasuttaṃ*: “... čistí svou mysl od nezabranitelných jevů (Dle *Aṭṭhakathā* se jedná o *pañca nīvarana* (pět překážek), pozn. překl.). V noci při prvním období po (meditaci) v chůzi si sedne a čistí svou od nezabranitelných jevů. Když je si vědom prostředního období noci, ulehne do lví pozice, položí jednu nohu na druhou, všímavý (*sato*) a pozorný (*sampajāno*), s myšlenkou na vstávání uchované v mysli. V posledním období noci vstane, (medituje) v chůzi, posadí se a čistí svou mysl od nezabranitelných jevů.”

Ayaṃ pana apaṇṇakapaṭipadā yāva arahattaphalaṃ labbhateva.	This, indeed, is the faultless practice until attainment of the fruit of Worthiness (*arahatta*).	Toto je, vskutku, ta bezvadná praxe, až do dosažení plodu Vhodnosti (*arahatta*).
Tattha arahattaphalampi, phalasamāpattivihārassa ceva, anupādāparinibbānassa ca, paṭipadāyeva nāma hoti.	There even the fruit of Worthiness (*Arahatta*), and even also of attainment and dwelling in the fruit, and completing the extinction of defilement is called as practice.	Zde se praxí nazývá jak plod Vhodnosti (*Arahatta*), tak prodlévání v dosažení plodu, tak dokonce i úplné vyvanutí bezezbytku (*anupādāparinibbāna*).
Eke*ti ekacce paṇḍitamanussā.*	**The one** is a certain wise person.	**Ten** je jistá moudrá osoba.
Tattha kiñcāpi ''asukā nāmā''ti niyamo natthi, idaṃ pana saparisaṃ bodhisattaṃyeva sandhāya vuttanti veditabbaṃ.	There what is "such and such" is not specified. Here should be known what has been said with regards to the *Bodhisatta* and his company.	Zde („tam") co je "to a to" není upřesněno. Zde je třeba si být vědom toho, co bylo řečeno ve spojení s *Bodhisattou* a jeho lidmi.
Dutiyaṃ āhu takkikā*ti* ***dutiyan****ti paṭhamato apaṇṇakaṭṭhānato niyyānikakāraṇato dutiyaṃ takkaggāhakāraṇaṃ aniyyānikakāraṇaṃ.*	**Otherwise the false logicians spake – otherwise** - The first is of the faultless condition, condition leading to deliverance, that (which is) otherwise, is not on the path to deliverance, (it is) condition for holding on sophistry.	**Pro druhé zas, jak se říká, spekulování. Druhé** – To první je bezvadného místa, příčina vedoucí k osvobození, to druhé není na cestě k osvobození, (je) příčinou k uchopení spekulace.
Āhu takkikā*ti ettha pana saddhiṃ purimapadena ayaṃ yojanā –* ***apaṇṇakaṭṭhānaṃ*** *ekaṃsikakāraṇaṃ*	**Logicians spake** - there, indeed, is a connection to the previous word – the faultless cause is the sure condition,	**Jak se říká, spekulování** – zde, vskutku, je návaznost na předchozí slovo – bezvadná příčina je ten jistý důvod,
aviraddhakāraṇaṃ niyyānikakāraṇaṃ ***eke*** *bodhisattappamukhā paṇḍitamanussā gaṇhiṃsu.*	Unfailing condition, condition leading to deliverance. **For some** – (those who) take the wise men headed by the *Bodhisatta*.	Neomylný důvod, důvod vedoucí k osvobození. **Pro jednoho –** (ti, kteří) si berou (na pomoc) moudré v čele s *Bodhisattou*.
Ye pana bālasatthavāhaputtappamukhā takkikā āhu, te ***dutiyaṃ*** *sāparādhaṃ anekaṃsikaṭṭhānaṃ viraddhakāraṇaṃ aniyyānikakāraṇaṃ aggahesuṃ.*	But the logicians headed by the stupid, young merchant, took what (he) said, the **otherwise**, of guilt, without the topmost condition, with failing condition, with cause not leading to deliverance.	Avšak v čele s tím mladým, hloupým obchodníkem spekulující, jak se říká, tito druzí se chopili čeho řekl, toho **druhého**, které (vede) k vině, je bez nejvyšší příčiny, omylného důvodu, s důvodem nevedoucím k osvobození.
Tesu ye apaṇṇakaṭṭhānaṃ aggahesuṃ, te sukkapaṭipadaṃ paṭipannā.	Those who took the faultless place, they are practicing the pure practice.	Ti, kdo se chopili toho bezvadného, praktikují čistou praxi.
Ye dutiyaṃ ''purato bhavitabbaṃ udakenā''ti takkaggāhasaṅkhātaṃ aniyyānikakāraṇaṃ aggahesuṃ. Te kaṇhapaṭipadaṃ paṭipannā.	On That which is otherwise, "in front (of us) there should be water", - (they) agreed upon, holding on sophistry, condition not leading to deliverance. They are practicing practice of evil.	Ti druzí, "vpředu by měla být voda", - se shodli, chopili se spekulace, důvodu nevedoucímu k osvobození. Ti praktikují zatemělou praxi.
Tattha sukkapaṭipadā aparihānipaṭipadā, kaṇhapaṭipadā[20] *parihānipaṭipadā.*	There (is) a pure practice (and) the practice of avoiding ruin, (and then) the practice of evil (and) the harmful practice.	Zde („tam") je čistá praxe a praxe nevedoucí ke zhoubě, (a dále pak) zatemělá praxe a zhoubná praxe.
Tasmā ye sukkapaṭipadaṃ paṭipannā, te aparihīnā sotthibhāvaṃ pattā.	Thus (those) who practice the pure practice, they took cause in avoiding ruin, in safety.	Protože praktikující čisté praxe dosáhli stavu, ktrerý je bezpečný a nevede k úpadku,
Ye pana kaṇhapaṭipadaṃ paṭipannā, te parihīnā anayabyasanaṃ āpannāti	But those, who practice the practice of evil, they are destitute, fallen in misfortune (and) misery.	Avšak ti, kdo praktikují zatemělou praxi, upadli do zkázy, neštěstí a neúspěchu.
imamatthaṃ bhagavā anāthapiṇḍikassa gahapatino vatvā	The Exalted One, having delivered this meaning to the householder Anāthapiṇḍika,	Vznešený přednesl tento význam hospodáři Anāthapiṇḍikovi.
uttari idamāha ''etadaññāya medhāvī, taṃ gaṇhe yadapaṇṇaka''nti.	(He) also said this: "This the wise one knows, (thus) he takes what is faultless."	A navíc řekl: "Toto moudrý ví, bezvadného se chopí."
Tattha ***etadaññāya medhāvī****ti ''medhā''ti laddhanāmāya vipulāya visuddhāya uttamāya paññāya samannāgato kulaputto*	There "*this the wise one knows*", "*wise*" has taken meaning of a young man of a good family, endowed with clean, purified, highest, wisdom.	Zde **toto moudrý ví**, **moudrý** nabylo („vzalo si") významu mládence z dobré rodiny, vybaveného čistou, vyčištěnou, nejvyšší moudrostí.
etaṃ apaṇṇake ceva sapaṇṇake cāti dvīsu atakkaggāhatakkaggāhasaṅkhātesu ṭhānesu	There in the two, the "faultless" and "with faults", according the cause of those who agreed	Tak v těchto dvou, "bezvadném" a "chybném", („dle příčiny",) u těch, kdo souhlasili a těch, kdo

20 Probably *akaṇhapaṭipadā*.

guṇadosaṃ vuddhihāniṃ atthānatthaṃ ñatvāti attho.	upon not holding and holding on sophistry has been known (the difference in) the quality of hatred, increase of harm, presence of misfortune.	nesouhlasili s uchopením polemiky je znám (rozdíl v jejich) pokažení charakteru, nárust škody a přítomnosti neštěstí, (to) je (zde) míněno (tím) „ví“.
***Taṃ gaṇhe yadapaṇṇakan**ti yaṃ apaṇṇakaṃ ekaṃsikaṃ sukkapaṭipadāaparihāniyapaṭipadāsaṅkhātaṃ niyyānikakāraṇaṃ, tadeva gaṇheyya.*	**He takes what is faultless** is whatever faultless, sure, pure practice, agreeing to the practice avoiding ruin, condition leading to the deliberation, such (one) should hold on.	**Bezvadného se chopí** je cokoliv bezvadného, jistého, čisté praxe, v souladu s praxí nevedoucí k záhubě, důvodem k osvobození – toto by měl (jeden) uchopit.
Kasmā? Ekaṃsikādibhāvatoyeva. Itaraṃ pana na gaṇheyya. Kasmā? Anekaṃsikādibhāvatoyeva.	Why? (Because) it is, indeed, resulting in (that which is) sure, etc. But the other one should not take. Why? (Because) it is, indeed, resulting in (that which is) not sure etc.	Proč? (Poněvadž to, vskutku, má za následek (to, co je) jisté atd. Ale to druhé by neměl uchopit. Proč? (Poněvadž) to, vskutku, má za následek (to, co) není jistě atd.
Ayañhi apaṇṇakapaṭipadā nāma sabbesaṃ buddhapaccekabuddhabuddhaputtānaṃ paṭipadā.	This, indeed, is what is called the faultless practice, the practice of all Buddhas, Silent Buddhas (*Paccekabuddhā*), sons of Buddhas.[21]	Toto, vskutku, je co se nazývá bezvadnou praxí, praxí všech Buddhů, Samotných Buddhů (*Paccekabuddha*), Buddhových dětí.[22]
Sabbabuddhā hi apaṇṇakapaṭipadāyameva ṭhatvā daḷhena vīriyena pāramiyo pūretvā bodhimūle buddhā nāma honti,	Surely, all Buddhas standing on the faultless path of practice, with steady exertion they accomplished the perfections (*pāramī*) they became the *Buddhas* at the root of *Bodhi* (tree).	Jistě, všichni Buddhové stojíce na bezvadné cestě praxe, s vytrvalým úsilím, naplnili dokonalosti (*pāramī*) (a) stali se *Buddhy* u kořene (stromu) *Bodhi*.
paccekabuddhā paccekabodhiṃ uppādenti, buddhaputtā sāvakapāramiñāṇaṃ paṭivijjhanti.	The Self-Enlightened Buddhas give rise to the Self-Enlightened Buddhahood, the sons of Buddha penetrate the knowing of Discipleship (*sāvaka*) perfection.	Samotní Buddhové nechali vyvstat Samotné Buddhovství (*paccekabodhi*), Buddhovy děti pronikli k poznání Žákovské (*sāvaka*) dokonalosti.
Iti bhagavā tesaṃ upāsakānaṃ tisso kulasampattiyo ca cha kāmasagge brahmalokasampattiyo ca datvāpi pariyosāne arahattamaggaphaladāyikā apaṇṇakapaṭipadā nāma, catūsu apāyesu pañcasu ca nīcakulesu nibbattidāyikā sapaṇṇakapaṭipadā nāmāti imaṃ apaṇṇakadhammadesanaṃ dassetvā uttari cattāri saccāni soḷasahi ākārehi pakāsesi.	And he went on to say: "What is called walking by faultless truth, not only bestows the three happy endowments, the six heavens of the realms of sense, and the endowments of the higher Realm of Brahma, but finally is the giver of Arahatship whilst what is called walking by untruth entails re-birth in the four states of punishment or in the lowest castes of mankind." Thus, having preached the preaching on faultless *Dhamma*, the Master went on to expound the Four Truths in sixteen ways	A Vznešený těmto stoupencům sdělil: “Tři dosažení dobrého (z)rodu, šest nebí smyslného (potěšení), dosažení světa Brahmů, avšak konečně je praxe bezvadného dárcem stezky Vhodnosti (*Arahantství*), (avšak) chybná praxe je dárcem čtyř nižších světů a zrození se v pěti nižších kastách.” Takto přednesl bezvadnou *Dhammu* a k tomu navíc vysvětlil Čtyři Pravdy na šestnáct způsobů.
Catusaccapariyosāne sabbepi te pañcasatā upāsakā sotāpattiphale patiṭṭhahiṃsu.	at the close of which all those five hundred disciples were established in the Fruit of the First Path	Na konci (výkladu o) čtvrté (ušlechtilé) pravdě byli všichni ti stoupenci ukotveni v plodu Vstupu do Proudu (*sotāpattiphala*).
Satthā imaṃ dhammadesanaṃ āharitvā dassetvā dve vatthūni kathetvā anusandhiṃ ghaṭetvā jātakaṃ samodhānetvā dassesi –	Having delivered his lesson and his teaching, and having told the two stories and established the connexion linking them together, the Master concluded by identifying the Birth as follows:	Učitel předal tento přednes *Dhammy,* poukázal, pronesl ty dvě záležitosti, navázal (jednu na druhou) vazbou; spojil zrození a vyjevil je:
‘‘tasmiṃ samaye bālasatthavāhaputto devadatto ahosi, tassa parisā devadattaparisāva,	--"Devadatta was the foolish young merchant. of those days; his followers were the followers of that merchant;	“V té době ten hloupý, mladý obchodník byl Devadatta, jeho následovníci byli (současní) následovníci Devadatty.
paṇḍitasatthavāhaputtaparisā buddhaparisā, paṇḍitasatthavāhaputto pana ahameva ahosi’’nti desanaṃ niṭṭhāpesi.	the followers o the Buddha were the followers of the wise merchant, who was myself."	Následovníci toho moudrého, mladého obchodníka byli (současní) následovníci Buddhy, ten moudrý mladý obchodník jsem byl, vskutku, já.” A (takto) ukončil přednes.

21 Probably “*Arahants*”.
22 Tj. asi Vhodných (*Arahantů*).